

การเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในประเทศไทย

การเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้มีจุดประสงค์เพื่อหากำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิ ของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละพันธุ์ ว่าพันธุ์ใดดำเนินงานมีผลกำไรหรือดำเนินงานมีผลขาดทุน ซึ่งจะได้นำมาเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วน อัตราส่วนนี้จะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ต้นทุน รายได้ และกำไรสุทธิ โดยที่ค่าการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละพันธุ์ มีต้นทุนเป็นอัตราส่วนเท่าใดของรายได้ และคู่อัตราส่วนของกำไรสุทธิคือรายได้ว่า การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ชนิดใด ให้กำไรหรือขาดทุนมากกว่ากัน ตลอดจนคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Rate of Return on Investment) โดยใช้ข้อมูล ในตารางที่ 4.1 และ 4.2 นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์จุดเสมอตัว (Break-Even Analysis) จากตารางที่ 4.4

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า กล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์หวายชมพู มีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ต่ำสุด คือ อัตราร้อยละ 63.2 พันธุ์ที่ให้อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ต่ำรองลงมาได้แก่ พันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายชัชวารี ซึ่งมีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ เป็นร้อยละ 65.3 และ 66.5 ตามลำดับ

พันธุ์ที่มีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้สูงสุด ได้แก่ พันธุ์หวายเหลือง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ เป็นร้อยละ 70.5

เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ระหว่างดอกกล้วยไม้พันธุ์ใหม่กับพันธุ์ปอมปาดัวร์ ซึ่งมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 69.0 ผลปรากฏว่าดอกกล้วยไม้พันธุ์หวายชมพู พันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายชัชวารี มีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ต่ำกว่าพันธุ์ปอมปาดัวร์ ส่วนพันธุ์หวายเหลือง มีอัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ สูงกว่าพันธุ์ปอมปาดัวร์

เมื่อพิจารณาในค่านอัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายได้แล้ว ปรากฏว่าพันธุ์หวายชมพู จะให้อัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายได้สูงสุด คือเป็นอัตราร้อยละ 20.8 รองลงมาได้แก่

พันธุ์หวายเหลือง มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 19.3 ส่วนพันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายซีซาร์ มีอัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายโคเป็นร้อยละ 14.6 และ 11.2 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายโคระหว่างกล้วยไม้พันธุ์ใหม่ และพันธุ์ปอมปาดัวร์แล้ว ปรากฏว่า คอกกล้วยไม้พันธุ์หวายชมพู พันธุ์หวายเหลือง พันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายซีซาร์ ต่างก็มีอัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายโคสูงกว่าพันธุ์ปอมปาดัวร์ โดยที่พันธุ์ปอมปาดัวร์มีอัตราส่วนของกำไรสุทธิต่อรายโคร้อยละ 7.3

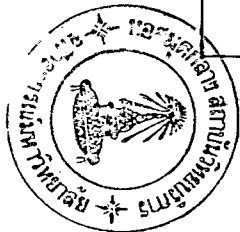
ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบต้นทุน รายได้ และผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ

หน่วย : บาท/ปี

รายการ	ชนิดของกล้วยไม้									
	พันธุ์ปอมปาดัวร์		พันธุ์หวายขาว		พันธุ์หวายเขียว		พันธุ์หวายชมพู		พันธุ์หวายเหลือง	
รายได้เฉลี่ยต่อปี	105,840	100.0	126,000	100.0	112,653	100.0	160,534	100.0	264,598	100.0
ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อปี										
ต้นทุนการผลิต	72,982	69.0	82,237	65.3	74,875	66.5	101,482	63.2	186,671	70.5
ค่าใช้จ่ายค่าเป็นงาน	25,112	23.7	25,323	20.1	25,182	17.0	25,686	16.0	27,069	10.2
รวมค่าใช้จ่าย	98,094	92.7	107,560	85.4	100,057	88.8	127,168	79.2	213,740	80.7
กำไรสุทธิโดยเฉลี่ยหลังหักภาษี	7,746	7.3	18,440	14.6	12,596	11.2	33,366	20.8	50,858	19.3
อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้(%)	69.0		65.3		66.5		63.2		70.5	
= $\frac{\text{ต้นทุนการผลิต}}{\text{รายได้}} \times 100$										
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้	7.3		14.6		11.2		20.8		19.3	
= $\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้}} \times 100$										

ตารางที่ 4.2 ผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ ในเนื้อที่ 1 ไร่

ชนิดของกล้วยไม้	กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อปี(บาท) (1)	เงินลงทุนแรกเริ่ม (บาท) (2)	อัตราผลตอบแทนจากการ ลงทุนโดยเฉลี่ย % (3) = (1) ÷ (2)
พันธุ์หวายเหลือง	50,858	524,600	9.7
พันธุ์หวายชมพู	33,366	271,200	12.3
พันธุ์หวายขาว	18,440	227,800	8.1
พันธุ์หวายสีชา	12,596	213,800	5.9
Xพันธุ์หวายปอมปากัวร์	7,746	199,800	3.9

หมายเหตุ : สคมก (1) จากตารางที่ 4.1 หน้า 53
 สคมก (2) จากตารางที่ 3.1 หน้า 27

ตาราง 4.3 แสดงรายได้จากกล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อช่อ ต่อปี

หน่วย : บาท

รายการ	พันธุ์ป้อมปาดัวร์	พันธุ์หวายขาว	พันธุ์หวายซีชาร์	พันธุ์หวายชมพู	พันธุ์หวายเหลือง
รายได้จากการขายดอกกล้วยไม้ (บาท)(1)	105,840	126,000	112,653	160,534	264,598
ปริมาณดอกกล้วยไม้โดยเฉลี่ย (ช่อ) (2)	84,000	84,000	79,333	74,667	65,333
รายได้จากการขายดอกกล้วยไม้ต่อช่อ (บาท)	1.26	1.50	1.42	2.15	4.05

หมายเหตุ : (1) และ (2) จากตารางที่ 3.7 หน้า 44

ตารางที่ 4.4 ปริมาณและค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ

รายการ		พันธุ์ป้อมปาคัวร์	พันธุ์ห้วยขาว	พันธุ์ห้วยซึซาร์	พันธุ์ห้วยชมพู	พันธุ์ห้วยเหลือง
รายได้ออ (บาท) (1)	S =	1.26	1.50	1.42	2.15	4.05
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานแปรได้ออ(บาท)						
ต้นทุนการผลิต (2)		50,452	59,707	52,345	78,952	164,141
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน - ค่าภาษีเงินได้ (3)		1,112	1,323	1,182	1,686	3,069
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่ายแปรได้ออ		51,564	61,030	53,527	80,638	167,210
ปริมาณผลผลิต (ช่อ)		84,000	84,000	79,333	74,667	65,333
ต้นทุนแปรได้ออ	V =	0.61	0.73	0.67	1.08	2.56
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานคงที่ (บาท)						
ต้นทุนการผลิต (4)		22,530	22,530	22,530	22,530	22,530
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน - เงินเดือนค่าง (5)		24,000	24,000	24,000	24,000	24,000
รวมต้นทุนคงที่	F =	46,530	46,530	46,530	46,530	46,530
ปริมาณขาย ณ จุดเสมอตัว (ช่อ)						
$Q = \frac{F}{S-V}$	Q =	71,585	60,429	62,040	43,486	31,228
ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว (บาท)						
QS = F+QV		90,197	90,643	88,097	93,495	126,474

หมายเหตุ: (1) จากตารางที่ 4.3 หน้า 55

(2) และ (4) จากตารางที่ 3.2 - 3.6

(3) และ (5) จากรายละเอียดในหน้า 25

ผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ (Return on Investment in Orchid Cultivation)

การคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้หรือการหาอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนคือการนำผลกำไรที่ผู้ปลูกเลี้ยงจะได้รับเปรียบเทียบกับเงินลงทุนที่ไต่เข้ามาลงทุน

กำไรสุทธิ คือกำไรที่ได้จากการดำเนินงานหลังหักภาษีเงินได้และค่าเสื่อมราคา สำหรับออกทุนที่นำมาคำนวณอัตราส่วนนี้ใช้ออกเงินลงทุนในวัฏจักรธุรกิจในระยะเริ่มต้นทั้งหมด

การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรต่อเงินลงทุน (Rate of return on investment)} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้และค่าเสื่อมราคา}}{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}$$

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่คำนวณได้ จะแสดงให้เห็นทราบว่าผู้ปลูกเลี้ยงจะได้รับกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานคิดเป็นอัตราร้อยละต่อเงินลงทุนในวัฏจักรแรกเริ่มเป็นจำนวนเท่าใด นอกจากนี้ยังให้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนในการเลือกปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ

การคำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุน (Rate of Return on Investment)

ได้แสดงผลการคำนวณแยกไว้ตามชนิดของกล้วยไม้ ดังตารางที่ 4.2

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละพันธุ์ รวมทั้งพันธุ์ปอมปาดัวร์ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. คอกกล้วยไม้ที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุด ได้แก่คอกกล้วยไม้พันธุ์หวายชมพู ซึ่งให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 12.3 ซึ่งเมื่อพิจารณาในรูปกำไรสุทธิพันธุ์นี้จะได้รับกำไรสุทธิค่ากว่าพันธุ์หวายเหลือง แต่เนื่องจากพันธุ์หวายเหลืองเงินลงทุนค่อนข้างสูง เมื่อเทียบเป็นอัตราผลตอบแทนจึงค่ากว่าพันธุ์หวายชมพู

2. คอกกล้วยไม้ชนิดที่ให้ผลตอบแทนสูงรองลงมา ได้แก่ คอกกล้วยไม้พันธุ์
หวายเหลือง พันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายชิวาร์ซึ่งให้อัตราผลตอบแทนร้อยละ 9.7, 8.1
และ 5.9 ตามลำดับ

3. คอกกล้วยไม้ชนิดที่ให้ผลตอบแทนต่ำ ได้แก่ คอกกล้วยไม้พันธุ์ปอมปาดัวร์ จาก
การวิเคราะห์ปรากฏว่าคอกกล้วยไม้พันธุ์นี้ให้ผลตอบแทนร้อยละ 3.9 สาเหตุที่มีอัตราผลตอบแทน
ต่ำเนื่องจากปริมาณผลผลิตมีมากเกินความต้องการ ทำให้ผู้ปลูกเลี้ยงจำต้องยอมจำหน่ายใน
ราคาต่ำ

การวิเคราะห์จุดเสมอตัว (Break-Even Analysis)

การวิเคราะห์จุดเสมอตัวเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน
ปริมาณ และกำไร

จุดเสมอตัว (Break-Even Point) ได้แก่จุดที่กิจการดำเนินการผลิตมีรายได้
เท่ากับรายจ่ายพอดี ไม่ได้กำไรหรือไม่ขาดทุน

การวิเคราะห์จุดเสมอตัวนี้ จะมีประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนกำไรว่า
กิจการควรจะมีผลผลิตในปริมาณเท่าไร จึงจะได้กำไรตามต้องการ

ในการคำนวณหาจุดเสมอตัวนี้ ขั้นแรกที่จะต้องปฏิบัติคือการวิเคราะห์ว่าต้นทุนที่
เกิดขึ้นในการผลิต และจำหน่ายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคนั้นเป็นต้นทุนแปรได้เท่าใด และต้นทุนคงที่
เท่าใด

การวิเคราะห์จุดเสมอตัวสำหรับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ นี้ จะศึกษาถึงปริมาณคอก
กล้วยไม้แต่ละพันธุ์ที่ผลิตได้ และรายได้จากการจำหน่ายคอกกล้วยไม้นี้ว่าจะต้องมีคอกกล้วยไม้
ในปริมาณเท่าไร รายได้จึงจะเท่ากับค่าใช้จ่ายพอดี

วิธีการวิเคราะห์จุดเสมอตัวจะกระทำโดยวิธีการคำนวณจากสมการ รายได้จาก
การจำหน่าย เท่ากับผลรวมของต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรได้

สมมติให้	Q	=	ปริมาณสินค้าที่ผลิตและขายได้
	S	=	ราคาขายต่อหน่วย
	F	=	ต้นทุนคงที่
	V	=	ต้นทุนแปรได้ต่อหน่วย

$$\begin{aligned}
 \text{ณ จุดเสมอตัว} & \quad \text{รายได้} = \text{ต้นทุนรวม} \\
 QS & = F + QV \\
 QS - QV & = F \\
 Q(S - V) & = F
 \end{aligned}$$

ดังนั้น ปริมาณขายที่จุดเสมอตัว คือ $Q = \frac{F}{S-V}$

จากการวิเคราะห์จุดเสมอตัวของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละพันธุ์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

พันธุ์หวายเหลือง

ผลจากการวิเคราะห์จุดเสมอตัว โดยกำหนดให้ราคาขายคอกกล้วยไม้โดยเฉลี่ย ช่อละ 4.05 บาท ปรากฏว่าคอกกล้วยไม้พันธุ์นี้ต้องตัดคอกให้ไ้ปริมาณ 31,228 ช่อต่อไร่ ต่อปี จึงจะทำให้มีรายได้เท่ากับค่าใช้จ่าย นั่นคือไม่มีผลกำไรหรือขาดทุน และค่าขายที่จุดเสมอตัวเป็นเงิน 126,474 บาท ถ้าสามารถปลูกให้มีคอกมากกว่า 31,228 ช่อ จะมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายซึ่งทำให้ได้รับผลกำไรจากการดำเนินงาน แต่ถ้ามีผลผลิตน้อยกว่า 31,228 ช่อก็จะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้

พันธุ์หวายชมพู

จากตารางที่ 4.4 ปรากฏว่าปริมาณคอกกล้วยไม้ ณ จุดเสมอตัวคือ 43,486 ช่อ และค่าขายที่จุดเสมอตัวเป็นเงิน 93,495 บาท โดยกำหนดให้ราคาขายคอกกล้วยไม้โดยเฉลี่ยช่อละ 2.15 บาท (จากตารางที่ 4.3) ถ้าสามารถปลูกให้มึปริมาณผลผลิตมากกว่าปริมาณ ณ จุดเสมอตัวก็จะมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย และถ้ามีปริมาณผลผลิตน้อยกว่า 43,486 ช่อแล้วก็จะทำให้ได้รับผลขาดทุนจากการดำเนินงาน

พันธุ์หวายขาว

สำหรับคอกกล้วยไม้พันธุ์หวายขาว ปริมาณคอกกล้วยไม้ ณ จุดเสมอตัวคือ 60,429 ช่อ และค่าขาย ณ จุดเสมอตัวเท่ากับ 90,643 บาท โดยกำหนดให้ราคาขายเฉลี่ยช่อละ 1.50 บาท (จากตารางที่ 4.3 และ 4.4) เช่นเดียวกันถ้าสามารถปลูกให้ได้ผลผลิตมากกว่า 60,429 ช่อจะมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายและถ้ามีปริมาณผลผลิตน้อยกว่า 60,429 ช่อ

ก็จะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้

พันธุ์หวายเขียว

สำหรับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์นี้ ในกรณีที่ราคาขายโดยเฉลี่ยช่อละ 1.42 บาท จะได้ปริมาณดอกกล้วยไม้ ๗ จุดเสมอตัวเท่ากับ 62,040 ช่อ ค่าขาย ๗ จุดเสมอตัวเท่ากับ 88,097 บาท คือมีรายได้เท่ากับค่าใช้จ่าย ถ้าสามารถปลูกให้ได้ผลผลิตมากกว่าปริมาณที่จุดเสมอตัว ผู้ปลูกเลี้ยงจะได้รายได้สูงกว่ารายจ่าย ในทำนองเดียวกันถ้าปลูกเลี้ยงได้ผลผลิตน้อยกว่า 62,040 ช่อ ผู้ปลูกเลี้ยงก็จะขาดทุน เป็นต้น

พันธุ์ปอมปาดัวร์

จากการวิเคราะห์พันธุ์ปอมปาดัวร์ ปริมาณดอกกล้วยไม้ ๗ จุดเสมอตัวเท่ากับ 71,585 ช่อ โดยที่ราคาขายโดยเฉลี่ยช่อละ 1.26 บาท จะได้ค่าขาย ๗ จุดเสมอตัวเป็นเงิน 90,197 บาท (ตารางที่ 4.4)

เนื่องจากอุตสาหกรรมการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก มีลักษณะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต กล่าวคือ ไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตได้ การปลูกเลี้ยงได้ปริมาณผลผลิตมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเทคนิคการปลูกเลี้ยง การดูแลบำรุงรักษา ประสิทธิภาพในการเลี้ยง พันธุ์ไม้ และสภาพดินฟ้าอากาศ ส่วนราคาของดอกกล้วยไม้ ผู้ปลูกเลี้ยงไม่มีโอกาสกำหนดราคา ราคาขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานในตลาด (Demand and Supply Situation) กล่าวคือถ้าวันใดดอกกล้วยไม้มีมาก ความต้องการมีน้อย ราคาจะต่ำ ในทำนองเดียวกัน ถ้าวันใดดอกกล้วยไม้มีน้อย ความต้องการมีมาก ราคาดอกกล้วยไม้ก็จะสูง โดยปกติพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อและบริษัทส่งออกจะเป็นผู้กำหนดราคาภายหลังจากที่ได้จำหน่ายดอกกล้วยไม้ไปแล้ว ดังนั้น ในการวิเคราะห์จุดเสมอตัวในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงใช้ราคาเฉลี่ยที่ได้จากการสำรวจผู้ปลูกเลี้ยง ในปี พ.ศ. 2525